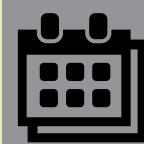

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1297 Στο Μονακό, ο Φραντσεσκίνο Γκριμάλντι, μεταμφιεσμένος σε μοναχό, τρυπώνει σ' ένα οχυρό ελεγχόμενο από τους Γενοβέζους, αφήνει μέσα τούς στρατιώτες του και ιδρύει τη δυναστεία των Γκριμάλντι, που κυβερνά ως σήμερα το Πριγκιπάτο.

1895 Συλλαλητήριο διοργανώνεται στο Πεδίο του Άρεως κατά της βαριάς φορολογίας των ακινήτων, που επέβαλε η κυβέρνηση Τρικούπη.

1912 Ιδρύεται στη Νότιο Αφρική το Αφρικανικό Εθνικό Κογκρέσο, που θα παίξει τον καθοριστικότερο ρόλο στην ανατροπή του απαρτχάιντ.

1935 Ο μάεστρος Δημήτρης Μητρόπουλος αποθεώνεται στη Φλωρεντία, όπου διευθύνει τη Συμφωνική Ορχήστρα του Ωδείου Αθηνών.

1973 Αρχίζει η δίκη για το σκάνδαλο Γουότεργκεϊτ. Επτά κατηγορούμενοι κάθονται στο εδώλιο για τη διάρρηξη στα γραφεία του Δημοκρατικού Κόμματος στο κτήριο Γουότεργκεϊτ.

1991 Ο εκπαιδευτικός Νίκος Τεμπονέρας χάνει τη ζωή του σε συμπλοκή με τον πρόεδρο της ΟΝΝΕΔ Αχαΐας και δημοτικό σύμβουλο Ιωάννη Καλαμπόκα, κατά τη διάρκεια των μαθητικών κινητοποιήσεων στην Πάτρα. (Υπόθεση Τεμπονέρα).

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1926 Γιάννης Χρήστου, συνθέτης.

1935 Έλβις Πρίσλεϊ, αμερικανός τραγουδιστής, ο «βασιλιάς» του rock 'n' roll.

1942 Στίβεν Χόκινγκ, άγγλος φυσικός.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1324 Μάρκο Πόλο, βενετός έμπορος εξερευνητής. (Γεν. 15/9/1254)

1642 Γκαλιλέο Γκαλιλέι, γνωστός στην Ελλάδα ως Γαλιλαίος, ιταλός αστρονόμος και φυσικός, που υποστήριξε την ηλιοκεντρική θεωρία, την οποία εξαναγκάστηκε από την Ιερά Εξέταση ν' απαρνηθεί.

1996 Φρανσουά Μιτεράν, γάλλος πολιτικός, που διετέλεσε Πρόεδρος της Γαλλίας (1981-1995). (Γεν. 26/10/1916)

Υπόθεση Τεμπονέρα

Ο Νίκος Τεμπονέρας (1953 - 1991) ήταν καθηγητής μαθηματικών σε Λύκειο της Πάτρας και στέλεχος του Εργατικού Αντιιμπεριαλιστικού Μετώπου (ΕΑΜ). Το όνομά του έγινε γνωστό στο πανελλήνιο, όταν σκοτώθηκε από μέλη της ΟΝΝΕΔ, έπειτα από συμπλοκή σε Λύκειο της Πάτρας, κατά τη διάρκεια των μαθητικών κινητοποιήσεων της περιόδου 1990 - 1991.

Στα τέλη του 1990 η χώρα κυβερνούσε η Νέα Δημοκρατία, με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη και Υπουργό Παιδείας τον Βασίλη Κοντογιαννόπουλο. Ο χώρος της Παιδείας βρισκόταν σε αναβρασμό, εξαιτίας της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης που προωθούσε η κυβέρνηση. Με το πολυνομοσχέδιο που θα έφερνε στη Βουλή ρυθμιζόνταν θέματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (κατάργηση αδικαιολόγητων απουσιών, επιβολή «ομοιομορφης» ενδυμασίας και «πειθαρχικού ελέγχου» της εξωσχολικής ζωής, επανακαθιέρωση προσευχής, έπαρσης της σημαίας και εκκλησιασμού) και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (λειτουργία ιδιωτικών ΑΕΙ, περικοπές κοινωνικών παροχών σε φοιτητές κ.ά.). Το 70% των σχολείων βρισκόταν υπό κατάληψη, ενώ καθημερινό φαινόμενο ήταν οι διαδηλώσεις στις μεγάλες πόλεις της χώρας. Ανάμεσά στα σχολεία που βρισκόταν υπό κατάληψη ήταν και το Πολυκλαδικό Λύκειο Αμπελοκήπων, με πρωτοστάτη τον 16χρονο μαθητή Αλέξη Τσίπρα (νυν πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ).

Η κατάσταση ήταν έκρυθμη και πολιτικά οξυμένη, με την κυβέρνηση να δέχεται τα πυρά σύσσωμης της αντιπολίτευσης. Αγανακτισμένοι γονείς και κάποια δυναμικά στελέχη της νεολαίας της Νέας Δημοκρατίας ζήτησαν τον τερματισμό των καταλήψεων, έστω και

δια της βίας. Γύρω στις 10:30 μ.μ. της 8ης Ιανουαρίου 1991, μέλη της ΟΝΝΕΔ προσπάθησαν να ανακαταλάβουν το 3ο Γυμνάσιο - Λύκειο Πάτρας. Κατά τη διάρκεια συμπλοκής που επακολούθησε βρέθηκε νεκρός, χτυπημένος με σιδερολοστό στο κεφάλι, ο καθηγητής του σχολείου Νίκος Τεμπονέρας, που είχε προστρέξει να βοηθήσει τους καταληψίες μαθητές του.

Την επομένη, ο Υπουργός Παιδείας Βασίλης Κοντογιαννόπουλος υπέβαλε την παραίτησή του και θεωρήθηκε από τον Τύπο ως το εξιλαστήριο θύμα της κυβέρνησης για την εκτόνωση της κρίσης. Νωρίτερα, είχε κατηγορηθεί από τον Ανδρέα Παπανδρέου ως πθικός αυτουργός της δολοφονίας Τεμπονέρα. (Τα επόμενα χρόνια, όταν η υπόθεση είχε καταλαγιάσει, ο Βασίλης Κοντογιαννόπουλος προσχώρησε στο ΠΑΣΟΚ και αναδείχθηκε στέλεχος των κυβερνήσεων Σημίτη). Στη θέση του στο Υπουργείο Παιδείας τοποθετήθηκε ο Γιώργος Σουφλιάς, ο οποίος ανακρίνωσε την απόσυρση όλων των επίμαχων νομοθετημάτων και την έναρξη διαλόγου για την παιδεία «από μηδενική βάση».

Στο αστυνομικό μέρος της υπόθεσης, ως δράστες της δολοφονίας Τεμπονέρα κατηγορήθηκαν ο πρόεδρος της ΟΝΝΕΔ Αχαΐας και δημοτικός σύμβουλος Ιωάννης Καλαμπόκας, και το μέλος της τοπικής ΟΝΝΕΔ Αλέκος Μαραγκός. Συνελήφθησαν και οι δύο και προφυλακίστηκαν.

Στις 10 Ιανουαρίου 1991 πραγματοποιήθηκε μεγάλο συλλαλητήριο στην Αθήνα, στο οποίο πήραν μέρος γύρω στα 100.000 άτομα. Ήταν επεισοδιακό και είχε τραγική κατάληξη. Από τις συγκρούσεις ΜΑΤ και διαδηλωτών έπαυσε φωτιά το πολυκατάστημα «Κάπα-Μαρούσης» στην Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα να βρουν τον θάνατο τέσ-

σερις άνθρωποι. Την πυρκαϊά προκάλεσε ένα καπνογόνο που ρίχτηκε από τους αστυνομικούς. Τις επόμενες μέρες η κατάσταση άρχισε να ομαλοποιείται και από την πυροσβεστική πολιτική Σουφλιά. Οι μαθητές ξαναγύρισαν στα μαθήματά τους στις 13 Ιανουαρίου.

Στο δικαστικό μέρος της υπόθεσης Τεμπονέρα, ο Αλέκος Μαραγκός απαλλάχθηκε με βούλευμα για τη δολοφονία του καθηγητή και στο εδώλιο κάθισε ως βασικός αυτουργός ο Ιωάννης Καλαμπόκας. Η δίκη του διάρκεσε σχεδόν ένα χρόνο (22 Ιουνίου 1992 - 9 Μαρτίου 1993) και έγινε στο Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο Βόλου. Πρωτοδικώς καταδικάστηκε σε ισόβια για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως, χωρίς να του αναγνωρισθεί κανένα ελαφρυντικό.

Λίγους μήνες αργότερα έγινε η δίκη του σε δεύτερο βαθμό (7 Δεκεμβρίου 1993 - 19 Απριλίου 1994) ενώπιον του Μικτού Ορκωτού Εφετείου Λάρισας. Οι δικαστές του αναγνώρισαν ελαφρυντικά και τον καταδίκασαν σε κάθειρξη 17 ετών και τριών μηνών. Το 1996 άσκησε αναίρεση, προκειμένου να του αναγνωρισθεί το ελαφρυντικό του «βρασμού ψυχικής ορμής», αλλά το Μικτό Ορκωτό Εφετείο Λάρισας (1 Οκτωβρίου 1996 - 17 Οκτωβρίου 1996) δεν του αναγνώρισε και διατήρησε την ποινή 17 ετών και τριών μηνών, η οποία αργότερα μειώθηκε κατόπιν νέας επιμέτρησης στα 16 χρόνια και 9 μήνες. Στις 2 Φεβρουαρίου 1998 αφέθηκε ελεύθερος, αφού εξέτισε τα 3/5 της ποινής του. Μέχρι σήμερα ισχυρίζεται ότι είναι αθώος και δράστης της δολοφονίας Τεμπονέρα ο συναγωνιστής του στην ΟΝΝΕΔ, Αλέκος Μαραγκός.

Το 3ο Λύκειο Πάτρας, τόπος του φονικού, φέρει το όνομα του Νίκου Τεμπονέρα.

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο ΧατζηΒασίλη

ΤΟ ΒΗΜΑ

Πολιτισμός δια κατατομήσεων...

Μπορεί ο υπουργός Πολιτισμού να μην έχει καταφέρει μέχρι σήμερα να επιδείξει κάποιο έργο, αλλά κάνει αισθητή την παρουσία του με τις κατατομήσεις και τις αλλαγές στις διοικήσεις των οργανισμών που εποπτεύει. Μπορεί να μην βλέπουμε κάποιο σχέδιο για το πώς θα αναδείξουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά, για το πώς θα αξιοποιηθούν καλύτερα οι λιγστοί πόροι που διατίθενται για τον πολιτισμό, αλλά διαπιστώνουμε ότι η ύψιστη προτεραιότητα του κ. υπουργού είναι να ξηλώνει διοικήσεις και πρόσωπα με διάφορα προσχήματα και με βασικό κριτήριο ότι δεν διάκεινται ευμενώς στο κυβερνών κόμμα. Έτσι μετά την απομάκρυνση από το Φεστιβάλ

Αθηνών του κ. Λούκου ήρθε και η σειρά της διοίκησης του Κέντρου Κινηματογράφου, που ο ίδιος είχε διορίσει πριν μερικούς μήνες. Τα προβλήματα που ταλανίζουν όλους τους φορείς του πολιτισμού στη χώρα μας, είναι γνωστά και τεράστια. Προφανώς ο ρόλος των προσώπων που διαχειρίζονται τους τομείς που παράγουν και διακινούν πολιτιστικά αγαθά είναι σημαντικός. Αλλά τα προβλήματα και η κακοδαιμονία που μαστίζει το χώρο δεν εξαντλούνται εκεί. Παρόλα αυτά επικρατεί για μια φορά ακόμα η αντίληψη πονάει κεφάλι, κόβεις κεφάλι... και γαϊά πυρί μισθό.

Όπως σχεδόν σε κάθε τομέα της ελληνικής μίζερης πραγ-

ματικότητας και στο χώρο του πολιτισμού απουσιάζει ένα συγκροτημένο σχέδιο για το τι θέλουμε, τι επιδιώκουμε, που αποσκοπούμε, με ποια μέσα μπορούμε να το επιτύχουμε. Η εύκολη λύση κάθε φορά είναι να φορτώνουμε τα προβλήματα σε κάποια πρόσωπα και να περιμένουμε ως δια μαγείας να λυθούν με την αντικατάστασή τους. Θα περίμενε κανείς από τον Μπαλά, ένα πρόσωπο προερχόμενο από το χώρο της επιστήμης και των ιδεών, περισσότερη ευρυχωρία, περισσότερη διορατικότητα και κυρίως μεγαλύτερη ανεκτικότητα στις διαφορετικές απόψεις. Δυστυχώς αποδεικνύεται δέσμιος των κομματικών του προκαταλήψεων και κατώτερος των περιστάσεων...

